

SORTYMENTY DRZEWNE LEŚNE	NORMA BRANŻOWA	BN-75
	Drewno średniowymiarowe kopalniakowe i na stemple budowlane	9222-02
		Grupa katalogowa 0911

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest drewno okrągłe średniowymiarowe przeznaczone do wyrobu kopalniaków oraz stempli budowlanych.

1.2. Określenia

1.2.1. Wady drewna — wg PN-79/D-01011.

1.2.2. Pozostałe określenia — wg PN-85/D-02002.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział

2.1.1. Zasady podziału. Wyróżnia się następujące kryteria podziału:

- a) zakres stosowania,
- b) grubość.

2.1.2. Zakres stosowania. W zależności od zakresu stosowania drewno średniowymiarowe kopalniakowe dzieli się na:

a) drewno kopalniakowe — K, z drewna sosny (So) i modrzewia (Md) oraz za zgodą stron również z drewna świerka (Św) i daglezi (Dg),

b) drewno na stemple budowlane — SB, z drewna iglastego wszystkich rodzajów i z drewna olchy (Ol).

Zgłoszona przez Instytut Badawczy Leśnictwa
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych
dnia 19 grudnia 1975 r. jako norma obowiązująca w zakresie
produkcji i obrotu od dnia 27 lutego 1976 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 3/1976 poz. 7)

2.1.3. Grubość. W zależności od średnicy w połowie długości drewno kopalniakowe dzieli się na dwie klasy grubości wg tabl. 1.

Tablica 1

Klasa grubości	Średnica w połowie długości, cm
1	do 11
2	12 ÷ 16
Za zgodą stron dopuszcza się obniżenie górnej granicy grubości w 2 klasie z 16 cm na 15 cm.	

Drewna na stemple budowlane nie dzieli się na klasy grubości.

2.2. Przykład oznaczenia drewna kopalniakowego (K), sosnowego (So), 2 klasy grubości:

DREWNO KOPALNIAKOWE -So-2 BN-75/9222-02

lub

K-So-2 BN-75/9222-02

3. WYMAGANIA

3.1. Wymiary -- wg tabl.2.

3.2. Jakość drewna — wg tabl.3.

Tablica 2

Wyszczególnienie	Długość			Najmniej- sza śred- nica w cieńszym końcu bez kory	Najwięk- sza śred- nica w grubszym końcu bez kory
	wymiar	sto- pnio- wanie	od- chyłka		
	m			cm	
Drewno kopalniakowe	5,0 i powyżej	co 0,5	±0,1	5	23
Drewno na stemple budowlane	2,5 i powyżej				
1) Wymiary drewna kopalniakowego świerkowego i daglezwego — wg uzgodnienia stron.					

Tablica 3

Nazwa wady drewna wg PN-79/D-01011	Dopuszczalny rozmiar występowania wady	
	drewno kopalniakowe	drewno na stemple budowlane
Sęki tabaczne (smołowe)	dopuszczalne położone nie bliżej czoł i nie bliżej względem siebie niż 1,6 m	
Brunatnica	niedopuszczalna	dopuszczalna
Zaparczenie	nie dotyczy	niedopuszczalne
Zgnilizna	niedopuszczalna z wyjątkiem jednej huby lub śladu po niej na dłużycy 9,0 m i powyżej	— twarda: dopuszczalna w drewnie iglastym do $\frac{1}{8}$ średnicy czoła, niedopuszczalna w drewnie liściastym; — miękka: niedopuszczalna
Krzywizna	dopuszczalna o strzałce do 1 cm na 1 m na odcinkach 2,5 m od grubszego końca i 1,5 m od cieńszego końca; na pozostałej części dopuszczalna umożliwiającą wymanipulowanie kopalniaków o długości co najmniej 1,5 m i o strzałce krzywizny do 1 cm na 1 m	dopuszczalna pozwalająca na wymanipulowanie kłód o krzywiznie jednostronnej do 2 cm na 1 m, krzywizna kolankowata dopuszczalna w dłużycach nie bliżej niż 2,4 m od czoł
Zbieżystość	w dłużycach dopuszczalna bez ograniczenia, w kłódach do 1,5 cm na 1 m	dopuszczalna
Chodniki owadzie płytkie i głębokie	niedopuszczalne	dopuszczalne
Wad drewna nie wymienionych w tablicy nie bierze się pod uwagę. Drewna z posuszu jałowego nie dopuszcza się do wyrobu sortymentów określonych normą.		

• 3.3. Wyrób. Drewno średniowymiarowe typu kopalniakowego rodzajów iglastych należy korować na czerwono wg BN-75/9220-01. Drewno olchowe z nastaniem okresu wiosennego należy zabezpieczyć przed zaparzeniem przez oczkowanie. Okrzesanie, przyciecie

końców, wyrównanie napływów korzeniowych — wg BN-75/9220-01. Zaciosy są dopuszczalne o głębokości do 1 cm. Rozwidlenia — nie-dopuszczalne.

3.4. Cechowanie — wg BN-75/9220-01.

4. BADANIA

Pomiar i obliczanie miąższości — wg BN-75/9220-01.

Za zgodą stron dopuszcza się obliczanie miąższości drewna kopalniakowego o średnicy do 11 cm przez ułożenie go w wymiarowe stosy przestrzenne. Wówczas należy obliczać miąższość, stosując współczynnik zamien-ny z objętości stosu V_p na miąższość stosu ustalony na podstawie poro-zumienia stron.

Badania polegają na sprawdzeniu przez oględziny zewnętrzne i pomiar zgodności każdej sztuki drewna z wymaganiami normy.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Badawczy Leśnictwa.

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-70/D-95000 i PN-61/D-95016

a) opracowano zgodnie z założeniami uproszczania sortymentacji drewna okragłego w miejsce dotychczasowych dwóch norm jedną normę ujmującą temat w sposób syntetyczny,

b) układ normy dostosowano do PN-73/N-02001,

c) wprowadzono stopniowanie długości co 0,5 m oraz dopuszczono odchyłkę długości równą $\pm 0,1$ m,

d) wyeliminowano wyrób drewna kopalniakowego w wyrzynkach,

e) wprowadzono największą dopuszczalną średnicę w grubszym końcu bez kory,

f) dopuszczono za zgodą stron wyrób drewna kopalniakowego świerkowego i daglezjowego,

g) w drewnie kopalniakowym ograniczono w kłodach występowanie zbieżystości do 1,5 cm na 1 m oraz uaktualniono dopuszczalność krzywizny w dłużycach pod kątem racjonalniejszego wykorzystania surowca,

h) nie dopuszczono w drewnie kopalniakowym występowania brunatnicy.

Dotychczas obowiązujące PN-70/D-95000 i PN-61/D-95016 zostają unieważnione z dniem 1 stycznia 1976 r.

3. Normy związane

PN-79/D-01011 Drewno okragłe. Wady

PN-85/D-02002 Surowiec drzewny. Podział, terminologia i symbole

BN-75/9220-01 Surowiec drzewny. Podział, pomiar, obliczenie miąższości i cechowanie

4. Autorzy projektu normy — mgr inż. Zbysław Kuszał, Zakłady Drzewne Przemysłu Węglowego oraz mgr inż. Lesław Ościak, Naczelny Zarząd Lasów Państwowych.

5. Wydanie 5 — stan aktualny: wrzesień 1988 — uaktualniono normy związane oraz wprowadzono poprawkę w p. 4.